

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Commissie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Postbus 20018
2500EA Den HaagIBAN NL58 INGB 0666 0285 24
BIC INGBNL2A

KvK nr. 40516730

Datum 19 december 2023
Onderwerp Input bouwers en boswachters - debat over het landbouw- en natuurbeleid

Geachte commissieleden,

Gefeliciteerd met uw (her)verkiezing als lid van de Tweede Kamer. De komende jaren liggen er grote maatschappelijke opgaven in het landelijk gebied voor, waar u vanuit Den Haag als Kamer het verschil in kunt maken. Een kloof tussen stad en platteland en tussen burger en Den Haag is aan de orde van de dag, juist vanuit uw mooie commissie kunt u bruggen bouwen en vertrouwen terug winnen. Door eerlijke, heldere keuzes te maken en de langjarige duidelijkheid te bieden waar boeren, boswachters, bouwers en andere bedrijven om vragen.

Te lang is er een politiek geweest om naar geitenpaadjes te zoeken, en zo belandden we de afgelopen jaren van het geitenpad in het moeras. Een stikstofcrisis waar een rechter aan te pas moest komen, een volgende watercrisis die zich alweer aandient. De erfenis die u krijgt is geen gemakkelijke: we hebben gezien dat wanneer men start met moeilijke keuzes maken na decennia van geitenpaadjes, er logischerwijs weerstand komt. Dat is een gegeven. Maar we zien ook na weerstand dat er beweging ontstaat: ondernemers, agrariërs en natuurbeheerders zijn met verschillende overheden aan tafel gaan zitten om de schouders eronder te zetten en te werken aan de toekomst van ons platteland. Want dat platteland dat maken we samen, niemand heeft daar het alleenrecht op en iedereen wil het behouden en er zorg voor dragen.

Van beleid naar uitvoering

Het is tijd om die goeie start te versnellen, het is tijd voor actie. Het afgelopen kabinet heeft niet stilgezeten. Op basis van de aanbevelingen van Johan Remkes hebben zij goede plannen gemaakt om de problemen rondom water en bodem integraal op te lossen. Het aangekondigde Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) verbindt de opgaven in het landelijk gebied wat betreft natuur (waaronder stikstof), water en klimaat. Uitvoering van het NPLG moet het broodnodige perspectief bieden voor alle stakeholders op het platteland én ademruimte op het gebied van vergunningverlening.. Daarbij is wel voldoende perspectief voor boeren nodig, het uitblijven van een Landbouwakkoord is spijtig. Ook met de Aanpak Piekbelasting voor veehouderijen en industrie is een stap in de goede richting gezet. Maar we zijn er nog niet. Veel van de plannen van afgelopen jaren zijn nog niet, of onvoldoende, uitgevoerd. Papier is geduldig: hierdoor is er tot op heden vrijwel geen mol stikstof door overheidsbeleid gereduceerd. We zijn allen 100 gaan rijden op de snelweg, maar de automobilist die 100 rijdt kan niet in zijn eentje Nederland van het slot halen. Alle sectoren moeten hun deel van de taart voor hun rekening nemen en het vergt een stevige overheid om daarop te sturen. Komende tijd moet er worden doorgepakt en moeten we van de beleidsvormende naar de uitvoerende fase komen.

We kunnen het ons simpelweg niet meer veroorloven om stil te blijven staan op dit dossier. Elke dag die deze crisis langer duurt betekent een dag langer problemen in de bouw, een dag langer onzekerheid voor boeren en een dag langer zand in onze economische motor. Door geen einde aan deze problemen te maken blijven investeringen uit, loopt de aanpak van de woningcrisis vertraging op en verliezen steeds meer burgers het vertrouwen in de overheid. Alsof dat nog niet erg genoeg was, begint onze natuur ook in een steeds slechtere staat te verkeren. Om de meest urgente habitats veilig te stellen, moet de stikstofuitstoot zelfs al op zeer korte termijn drastisch worden teruggedrongen. Hoe langer we wachten, hoe groter de opgaven worden. Onze bodem is vervuild, ons water niet schoon en als we niet oppassen raken we op den duur natuurschoon zoals onze iconische heidelandschappen kwijt.

Betrouwbare overheid

Het is dus nu aan u als leden van de Tweede Kamer om het demissionaire en straks het nieuwe kabinet ertoe te bewegen het beleid wat met alle moeite in de polder is gemaakt tot uitvoering te brengen en zich zo een betrouwbare overheid te tonen. Wij rekenen daarbij ook op een betrouwbare overheid, die zich houdt aan reeds gemaakte wetgeving, plannen en beloftes. Daarbij hoort ook een stikstofaanpak waarbij iedere sector een reductie realiseert naar rato van bijdrage aan het probleem.

NPLG

Er zijn snel maatregelen nodig zowel om nieuwe stikstofuitstoot te voorkomen, als om bestaande uitstoot terug te dringen. Aan u dus de oproep: Ga door met het NPLG en zorg voor voldoende instrumenten en middelen daarbij zodat provincies aan de slag kunnen gaan. Daar hoort perspectief bij: help agrariërs keuzes te maken door het gelijktijdig openzetten van alle regelingen om duurzaam en sociaal te innoveren, om te schakelen, te extensiveren of te verplaatsen.

NNN: Een bronaanpak op natuur

Er is een bronaanpak op stikstof nodig, maar ook een bronaanpak op natuur en dat is het Natuurnetwerk Nederland: het NNN. Het NNN zorgt ervoor dat natuurgebieden met elkaar verbonden worden. Zo worden zij robuuster en kunnen ze drukfactoren beter aan, wat ruimte schept voor economische activiteiten waaronder broodnodige woningbouw. In het Natuurpact is al in 2013 afgesproken dat er over vier jaar, in 2027, 80.000 hectare nieuwe natuur gerealiseerd moet zijn. Uit de vandaag gepubliceerde Negende Voortgangsrapportage Natuur blijkt dat we daar nog lang niet zijn: er moeten nog 31.489 ha worden gerealiseerd. Natuurgebieden blijven momenteel dus versnipperd en kwetsbaar, wat voor de natuur en economie slecht nieuws is. Alleen een combinatie van sterke, verbonden natuurgebieden en minder stikstof zal ons uit de stikstofproblematiek helpen.

Beloon koplopers

In het kader van een betrouwbare overheid vragen wij ook uw aandacht voor het bericht dat de premies die boeren uit de Europese Landbouwsubsidies (GLB) in gaan ontvangen naar beneden zijn bijgesteld. Met name binnen de eco-regeling zijn de kortingen op die subsidies hoog. Zo daalt de beloning voor de gouden eco-regeling van 200 euro naar 148 euro. Bedrijven die het meeste bijdragen aan vergroening van de landbouw worden daarmee zowel in relatieve, als in absolute zin het hardste geraakt. Dit draagt niet bij aan het vertrouwen in de overheid van boeren die een bijdrage willen leveren aan de natuur en ondermijnt de vergroening van de landbouw. Een oplossing voor hen is hard nodig: beloon koplopers die hun nek uit steken, bestraf ze niet. Dat kan bijvoorbeeld door het budget in de 1^e pijler te herverdelen.

Mede namens:

Hoogachtend,

Nelleke Hijmans
Teamleider (Inter)nationale Lobby